

INSTRUKS

GJELDENDE FOR

SEILFLYSEKKSJONENS
RIKSANLEGG
STARMOEN FLYPLASS
ELVERUM

Oppdatert 31. mars 2006

INSTRUKSER OG RETNINGSLINJER FOR OPERATIV BRUK AV SEILFLYSEKSJONEN/NORGES LUFTSPORTSFORBUND/ NORSK AERO KLUBB (S/NLF/NAKs) RIKSANLEGG FOR SEILFLYGING.

1. GENERELT

1.1

Denne instruks er gitt av styret S/NLF NAK mai 1988, og med siste revisjon i mars 2006. Den er gyldig inntil ny instruks blir gitt. Instruksen gjelder for samtlige brukere av senteret og innbefatter også *Lokale instruks for bakketjenesten i henhold til BSL E 4-1 pkt 5.1.*

1.2

Enhver bruker skal ha lest og forstått denne instruks før deltakelse i flyaktivitet ved senteret. Bruker(e) som bevisst bryter eller unnlater å rette seg etter instruksene eventuelt direktiver gitt av ansvarlig personell ved senteret, vil kunne bortvises fra anlegget.

1.3

Opplysninger om alt ansvarlig personell i henhold til denne instruks skal til enhver tid være tilgjengelig i form av oppslag på senterets infotavle. Likeledes skal avvik fra instruksene, uansett varighet, være publisert. Slike avvik kan være gitt av S/NLF sentralt, eller ansvarlig person lokalt.

1.4

I den grad denne instruks ikke er dekkende, gjelder de til enhver tid generelle instruks/bestemmelser gitt av S/NLF/NAK og Luftfartstilsynet (LT).

1.5

Denne instruks, med vedlegg, skal til enhver tid være tilgjengelig ved senteret som oppslag på infotavle og i samlet trykket form for utlevering til brukerne, alternativt som dokument i elektronisk format. Alle seilflygere skal årlig signere for å ha lest instruksene. Dette foregår i protokoll utlagt i senterets resepsjon.

2. FLYPLASSJEF

2.1

Flyplassjef skal til enhver tid være oppnevnt. Personen skal utnevnes av S/NLF, ha bosted i nærheten av plassen og være lett tilgjengelig. Dette i henhold til forskrift om flyplasser til ikke allmenn bruk.

2.2

Flyplassjefen har ansvaret for at de sikkerhetsmessige og operative forhold ved flyplassen ivaretas. Herunder følger rutinemessig inspeksjon av flystripens beskaffenhet, hinderfrihet og oppmerking på og rundt banen. Videre tilsyn med installasjoner, utstyr og bygninger i tilknytning til anlegget. Det skal føres logg over alle iakttakelser minst en gang ukentlig. Dette skal foregå på et spesielt skjema utarbeidet av S/NLF. Loggene skal arkiveres i minimum 24 måneder. I vintersesongen er flyplassjef ansvarlig for at snørydding blir foretatt under hensyn til den type flyvirksomhet som drives. Banens friksjonsforhold må også vurderes. Dersom forholdene ikke er tilfredsstillende skal plassen stenges. Dette rapporteres til S/NLFs daglige leder.

2.3

Delingen av ansvarsforholdet som flyplassjef er, om ikke annet er angitt, som følger:

- I sommerhalvåret (01.04 - 30.09) fungerer daglig leder Ole Reistad Senter som sjef for plassen.
- I vinterhalvåret (01.10 - 31.03) fungerer person utpekt av Elverum Flyklubb Motorgruppen som sjef for plassen.
- Der skal i henhold til BSL-E 4-1 pkt. 3.3 alltid være oppnevnt en stedfortreder for ansvarshavende ved flyplassen.

2.4

Dersom flyplassjef finner å måtte stenge flyplassen i en periode utover 7 dager, skal stengningen rapporteres til Luftfartstilsynet.

2.5

Flyplassjefen er ansvarlig for å rapportere vesentlige endringer ved flyplassen til Luftfartstilsynet.

2.6

Flyplassjefens navn adresse og telefonnummer(e) skal alltid finnes tilgjengelig som oppslag på senterets infotavle.

3. ANSVARLIG SEILFLYLEDER ASL

3.1

ASL skal alltid være oppnevnt når det foregår skoling, og ved alle seilflyarrangementer utover enkeltflyginger. Ved seilflyvirksomhet i S/NLF/NAKs regi, er S/NLF selv ansvarlig for utnevning av ASL. Andre brukere (klubber) er ansvarlig for å utpeke en felles ASL. Vedkommende fungerer i henhold til S/NLFs instruks, og kan godt være ansvarlig instruktør, konkurransleder eller annen sentral person.

3.2

ASL skal være godt inneforstått med gjeldende reglement for flyging fra Starmoen og erfaring fra operasjon på plassen er ønskelig.

3.3

Operative forhold, rutiner etc. som ikke fungerer tilfredsstillende ut fra et flysikkerhetsmessig synspunkt rapporteres snarest til ASL. Han/hun kan gripe inn med midlertidige tiltak inntil slike forhold blir korrigert mer permanent. ASL er ansvarlig for rapportering av uregelmessigheter til S/NLF

4. BAKKESJEF (BS)

4.1

Bakkesjef skal oppnevnes og fungere i henhold til gjeldende generell instruks for BS gitt av S/NLF.

4.2

BS er ansvarlig for organiseringen av all trafikk på bakken og utpeke den personen som skal betjene bakkestasjonen. Det skal kun fungere én BS om gangen. Bakkesjefens plass skal være på et sted hvor han/hun har full oversikt over trafikk på bakken samt i landingsrunden. BS kan ikke forlate sin "base" så lenge seilflyaktivitet pågår, med mindre det oppnevnes en stedfortreder.

4.3

BS er ansvarlig for at flystripens sikkerhetssoner til enhver tid er fri for hindringer, samt informere fremmede om faren ved å bevege seg på/nær manøvreringsområdet.

4.4

BS skal være lett å identifisere, og skal følgelig bære vest evt. lue/armbind merket «bakkesjef». S/NLF er ansvarlig for at slikt utstyr finnes tilgjengelig. Det er viktig at BS innehar nødvendige kvalifikasjoner og er autoritær nok til å bli respektert for sine avgjørelser.

5. KOMMUNIKASJON/RADIOBRUK/LUFTROM

5.1

Frekvens for radiokommunikasjon ved Starmoen flyplass er *123,350 MHz*. All trafikk på bakken og i landingsrunden skal benytte denne frekvensen. Det er sterkt ønskelig at fly som opererer fra Starmoen skal kunne opprette tilfredsstillende toveis kommunikasjon over radio.

5.2

Bakkestasjon skal opprettes og være i drift så lenge lokal seilflyaktivitet pågår.

5.3

Til luftfartøy på bakken og i luften skal det kun gis informasjon. Slik informasjon skal gis uoppfordret og kortfattet vedrørende bane i bruk, værforhold og annen kjent lokal trafikk.

5.4

Det presiseres at ved stor trafikk på plassen skal irrelevant kommunikasjon ikke forekomme på Starmoen frekvens.

5.5

Seilflyområde Glomma vil **IKKE** være tilgjengelig i 2006. Dette skyldes potensiell konflikt med IFR-trafikk inn og ut fra Gardermoen dersom det skulle oppstå radioproblemer. Det arbeides med omgjøring av aktuelle prosedyrer for mulig gjenåpning av "seilflyboksen".

5.6

Det gjøres oppmerksom på fareområde rundt Rena Flyplass, Landsørkje (Radius 4 NM) –se kart (vedlagte instruks). Det foregår militær fallskjermhopping på plassen, og seilfly som nærmer seg område skal lytte på frekvens 135,300 MHz. Det skal kun kommuniseres på denne frekvensen i rent sikkerhetsøyemed. Ved fallskjermaktivitet på plassen skal seilfly ikke fly nærmere Rena Flyplass, Landsørkje (pos. 61:11:333N 011:22:550E) enn 3 km. med mindre spesiell tillatelse er gitt fra flyplassledelsen. Seilfly tillates å lande på plassen, og grensen for "3km sonen" skal kun brytes i fbm. med landing, og det skal da skje uten unødig opphold i den definerte 3km-sonen. Det kan til tider være virksomhet på Rena Flyplass, Landsørkje som gjør at seilflyene må fly utenom hele faresonen, slik aktivitet vil bli kunngjort i form av oppslag på Ole Reistad Senter.

Seilfly som har landet vil normalt kunne bli hentet ut med slepefly. Dette klareres på stedet med den militære flyplassleder. Dersom flyslep er til hinder for Forsvarets virksomhet kan henting med bil være eneste alternativ. Dersom det ikke er militær aktivitet på flyplassen, og flyplassleder følgelig ikke er til stede, skal landing med slepefly med påfølgende avgang klareres ved å ringe 99 22 23 21 alternativ 99 22 23 20. Dersom det ikke oppnås kontakt på en av de to telefonene kan landing og avgang med slepefly gjennomføres etter varsling på en av de to telefonenes mobilsvarer.

5.7

Det gjøres også oppmerksom på fareområdene rundt Østre Æra Flyplass (fallskjerm-rikssenteret) hvor kontakt skal opprettes på frekvens 121,350 MHz før flyging inn i området. Det gjøres også oppmerksom på fareområder rundt Terningmoen, Elverum og Haslemoen, Våler.

6. SEILFLYGING

6.1

Riksanlegget er i prinsippet åpent for all seilflyging organisert gjennom S/NLF. Tilfeldig besøkende som ønsker å fly kontakter ASL eller ansvarlig person ved senteret. Det presiseres at det skal signeres i egen protokoll for lest og forstått instruks. Piloten tildeles automatisk "slepenummer" ved signeringen i protokollen for det enkelte år.

6.2

Seilflygere, klubber og andre som ønsker å benytte senteret til kurs og samlinger eller annen seilflyvirksomhet som vil belaste senteret utover enkeltflyginger, bes melde fra om dette god til på forhånd for å unngå brukskollisjoner.

6.3

Hver dag det planlegges organisert seilflyging, holdes det briefing i S/NLFs administrasjonsbygg kl. 1000 om ikke annet er kunngjort ved oppslag. Representant for klubber/grupper som skal drive aktivitet den enkelte dag skal delta på briefing. Piloter som verken har deltatt på "hovedbriefingen" eller på klubb/gruppebriefing, skal innhente relevant informasjon fra ASL, instruktør, bakkesjef, slepeflyger eller annet relevant personell før flyging.

6.4

Enhver som driver seilflyaktivitet plikter å ha med seg loggbok og beviser. Disse skal kunne fremvises for ansvarlig personell på oppfordring.

6.5

Følgende aktiviteter krever særskilt avtale og godkjenning fra senterets ansvarlige personell:

- All aerobatic flyging i lokalområdet.
- Bruk av andre startmetoder enn flyslep og motorglider.
- Low-pass! Generelt ikke tillatt! Unntak kan gjelde i forbindelse med konkurranser.

6.6

Seilfly skal ikke parkeres/hensettes på en slik måte at taksebanen blir blokkert.

6.7

Ved avgang (slep, motorseilfly, motorfly og mikrofly), skal det stiges rett frem minimum til hele flyplassanlegget er passert. Ikke under noen omstendigheter skal taksebanens østre begrensning brytes i forbindelse med avgang eller siste del av landing (finale / finaleglide). Dette da det forekommer modellflyging øst for taksebanen.

6.8

Alle landingsrunder med seilfly skal skje på vestsiden av flyplassen (over golfbanen). Det skal IKKE flys crosswind-leg.

Seilfly skal holde seg høyere enn 300 mtr. QFE øst for rullebanens senterlinje. (Motorfly flyr landingsrunder på østsiden og skal ta seg over på østsiden av senterlinjen godt nord h.h.v. syd for flyplassen.)

6.9

Det benyttes følgende startmetoder for seilfly: Flyslep, vinsjstart og motorglider. Ved bruk av flere startmetoder parallelt, er ASL ansvarlig for å koordinere og eventuelt prioritere.

7. STREKKFLYGING

7.1

Strekkflyging utenom organiserte samlinger, kurs o.l, skal det informeres om på oppslagstavle; inneholdende kort informasjon om fly, fartøysjef og valg av oppgave / aktuelt område for flygingen. Dette av hensyn til sikkerheten. Skjema finnes i resepsjonen.

7.2

Ved utelanding skal det snarest mulige gis tilbakemelding til ansvarlig personell ved senteret pr. telefon. Opplysning gitt over radio betraktes ikke som endelig avgitt melding.

7.3

Seilflygere som planlegger strekkflyging plikter å merke seg hvilke telefonnummer som skal benyttes. Ved strekkflyginger som ikke er i et organisert kurs, en samling eller konkurranse skal det spesifikt gjøres avtale med en enkeltperson som kan kontaktes pr. telefon ved eventuell utelanding. Det er ikke senterets plikt å organisere hentemannskaper.

8. KONKURRANSEFLYGING

8.1

Under konkurranser skal det alltid finnes en stevneledelse. Videre skal det i form av ”task sheet” og/eller oppslag finnes tilgjengelig informasjon om følgende:

- Hvilke personer som utgjør stevneledelsen.
- Hvem som er ASL. (Kan være stevneleder).
- Hva som er dagens oppgave.
- Mulige alternative radiofrekvenser som kan benyttes.

8.2

Målpassering skal ikke forekomme lavere enn 50 meter over banen!

8.3

Stevneledelsen er ansvarlig for daglig å informere ATC og eventuelt Forsvaret før og etter konkurransevirkosomhet dersom dette er relevant i forhold til det luftrom som benyttes.

9. SLEPEFLYGING

9. 1.

Enhver slepeflyger som skal tjenestegjøre ved Starmoen Flyplass skal inneha gyldige sertifikater og bevis (slepelisens utstedt av NLF/NAK). Disse skal på forespørsel kunne forevises senterets ansvarlige personell.

9.2

Generelt plikter slepeflygere å utvise stor aktsomhet og spesielt å passe på at det ikke overflyes tettbebyggelse, kirker eller institusjoner i høyder under 1.000 fot QFE. Det skal legges stor vekt på hensynet til naboer. Flyging som kan oppfattes som brå skal unngås.

9.3

Ved avgang med slep skal det ikke under noen omstendigheter svinges østover før hele baneanlegget er overfløyet, det samme gjelder ved innflyging østfra da rett finale skal være etablert i forlengelsen av rullebanen h.h.v. markert syd eller nord av flyplassområdet.

9.4

Normalt opereres slepefly med linevinsj og problematikken med linedropp er da uaktuell. **MERK:** Dersom slepefly uten linevinsj benyttes, skal linedropp skal skje på "short finale" om ikke annet er avtalt. Unntak fra dette kan være under konkurranser med flere slepefly i drift.

9.5

Dersom linedropp/landing skjer samtidig som fly er linet opp på rullebanen skal passering skje markert på siden. Det skal ALDRI flys finale rett over andre luftfartøy på rullebane eller seilflyslette.

10. VINSJ

10.1
Det henvises til egen instruks for bruk av vinsj som startmetode. Instruksen skal leses og forstås av alle seilflygere. De som ikke selv flyr vinsj skal vite hvordan vinsjoperasjonene gjennomføres.

11. MOTORFLYGING

11.1
For motorflyging fra Starmoen Flyplass, plikter fartøysjef før oppstart å undersøke eventuell seilflyaktivitet. All flyging skal planlegges med hensyn til slik aktivitet og informasjon om spesiell seilflyvirksomhet skal finnes som oppsalg ved senteret. Det gjøres oppmerksom på at Starmoen Flyplass er en flyplass til ikke allmenn bruk, og fly som ønsker å besøke plassen skal forholde seg til regler og retningslinjer for denne kategori flyplass. Midlertidig stenging av plassen, innenfor 7 dager, gjøres kun ved bruk av bakkesignaler.

11.2
Om seilflyaktivitet pågår skal spesiell aktsomhet vises m.h.t. følgende:

- Oppstart varmkjøring ("run-up") og taksing til avgangsposisjon.
- Valg av ut- og innflygingsruter. Disse skal legges til de ruter og via de meldepunkter som er angitt i vedlegg til denne instruksen.
- Skjerpet utkikk etter seilfly ved flyging i landingsrunden og ellers i nærheten av plassen.

11.3
For taksing, flyging i landingsrunden og i lokalområdet innenfor obligatoriske meldepunkter og opp til 3.000 fot QNH, foregår all kommunikasjon på **123.350 MHz**.

12. ANNEN BRUK AV SENTERET

12.1
For annen bruk av senteret som fallskjermhopping, mikroflying, hanggliding og ballongflyging, kan dette også tillates når aktivitetsnivået tilsier dette, men da kun etter avtale med S/NLF/NAK eller ansvarlig personell i hvert enkelt tilfelle. Dersom man av ansvarlig personell blir bedt om å stanse slik aktivitet, skal dette respekteres fullt ut.

12.2

All modellflyging skal, om ikke annet særskilt er avtalt med S/NLF, skje i regi av Elverum Flyklubb Modellgruppen. Modellflyging på Starmoen er beskrevet i egen instruks. Modellflygerne plikter å rette seg etter denne under utøvelse av sin virksomhet. Enhver som skal fly modellfly skal ha signert i egen protokoll for lest og forstått regler for modellflyging på Starmoen Flyplass.

13. PARKERING OG BILKJØRING

13.1
Parkering av biler, hengere, monterte seilfly og motorfly skal foregå i henhold til etablerte mønstre for parkering og være i overensstemmelse med oppmerking/skilting på området. Ved større arrangementer som konkurranser og stevner skal det utarbeides egne planer for parkering og oppstilling.

13.2
Bilkjøring på selve flyplassområdet er forbudt! I forbindelse med seilflykonkurranser vil det innenfor visse tidsperioder kunne gis dispensasjon for fremtrekk av seilfly med bil. Det samme kan gjelde ved operasjoner av seilfly hvor det ikke er tilstrekkelig med mannskaper til at forflytninger kun kan skje ved håndkraft. Det presiseres at bilkjøring på manøvreringsområdet skal begrenses til et minimum, og at stor aktsomhet skal utvises.

14. HAVARI- OG REDNINGSTJENESTE

14.1
Det henvises til egen instruks for havari og redningstjeneste.

14.2
Ved havari eller uhell er ASL, BS eller annen ansvarlig person ved senteret ansvarlig for koordinering av nødvendig personell. Oppgaver er beskrevet i «Instruks for havari og redningstjeneste».
Kontakt med media overlates til ansvarlig person ved senteret (ASL, flyplassjef).

15. ANNEN INFORMASJON

15.1
S/NLF/NAK står som ansvarlig eier og bruker av seilflyrikssenteret. Delegering av ansvar og myndighet reguleres gjennom disse instruks, retningslinjer og avtaler. For annen bruk av flyplassområdet (som faller utenfor disse instruks) skal det foreligge skriftlige avtaler mellom bruker og S/NLF/NAK.

15.2

Dersom ikke særskilt styre for rikssenteret er oppnevnt/valgt, fungerer styret i S/NLF/NAK som ansvarlig styrende organ.

Styret i S/NLF/NAK fungerer som klageinstans/tvisteorgan.

Styret i S/NLF/NAK kan i den grad det finner det nødvendig, delegere angitt myndighet og ansvar til klubber eller annet særskilt personell for en nærmere angitt tid.

15.3

Særskilt oppnevnt personell fra Elverum Flyklubb er på helårsbasis ansvarlig for at spesielle regler/ bestemmelser eller tiltak som påhviler klubben i forbindelse med dennes virksomhet på plassen, blir fulgt opp. Herunder menes virksomhet som ikke naturlig sorterer inn under seilflysenterets primære interesser og virke.

16. VEDLEGG

Følgende dokumenter er til enhver tid å anse som vedlegg til denne instruks:

- Lokal forskrift for vinsjstart på Starmoen Flyplass.
- Kartkopi Jeppesen Airfield Manual ENHN.

Elverum, 31. mars 2006

John Eirik Laupsa
flyplassjef
(sign)